

مدل سازی معادلات ساختاری رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی با نقش

میانجی هوش هیجانی

فاطمه جاوید پشکه^۱، محمدجعفر جوادی^۲

۱. کارشناس ارشد روانشناسی شخصیت، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران ایران.

۲. گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران ایران. (نویسنده مسئول).

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره چهارم، شماره سی و ششم، مهرماه ۱۳۹۸، صفحات ۲۸-۱

چکیده

اختلال اضطراب اجتماعی، شایع‌ترین نوع اختلالات اضطرابی است که به عملکرد و روابط اجتماعی فرد آسیب می‌رساند. از جمله عوامل مؤثر در ابتلا و تداوم این اختلال، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و نقایص در هوش هیجانی است. هدف از این پژوهش تعیین رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی: با میانجیگری هوش هیجانی است. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ به تعداد ۸۲۰۹۹ نفر است. حجم نمونه ۴۰۰ نفر از این دانش‌آموزان است که به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب شده و به پرسشنامه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یانگ (۲۰۰۵)، پرسشنامه اضطراب اجتماعی کانر، دیویدسون، چرچیل، فوا، شروود و ویسلر (۲۰۰۰) و پرسشنامه هوش هیجانی شرینگ (۱۹۹۶) پاسخ داده‌اند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون تعدیلی و آزمون بوت استروپ تجزیه و تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی رابطه مثبت و معنی‌داری دارد ($P < 0/01$). بین هوش هیجانی با اضطراب اجتماعی رابطه منفی و معنی‌داری دارد ($P < 0/01$). نتایج آزمون بوت استروپ با استفاده از معادلات ساختاری نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه از طریق هوش هیجانی با اضطراب اجتماعی رابطه غیرمستقیم و معنی‌داری دارد؛ بنابراین، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که اضطراب اجتماعی نه تنها از بدکارکردی شناختی در قالب طرح‌واره‌های ناسازگار تأثیر می‌پذیرد، بلکه نشانه‌های این اختلال به واسطه نداشتن مهارت‌های هوش هیجانی، تشدید می‌شود؛ به نحوی که اثرات منفی شناخت‌واره‌های معیوب بر اضطراب اجتماعی از طریق عملکرد معیوب هوش هیجانی افزون‌تر شده و باعث تشدید علائم اضطراب اجتماعی در دانش‌آموزان می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، اضطراب اجتماعی، هوش هیجانی.